

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Деев С.Д.

Науковий керівник – канд. юрид. наук, доц. Турута О.В.
Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. Філософії, тел. (057)702-1-465)

The paper is addressed the issue of the practice of protecting of Intellectual Property rights in the European Union. Different of European Union and Ukraine law is analyzed. Standards of the European Union is investigated and the set of steps for Ukraine law improvement is proposed.

Тема захисту прав інтелектуальної власності (далі ІВ) є надзвичайно актуальною як в Україні так і за її межами. Важливими є як теоретичні питання так і практичні. Сьогодні, право інтелектуальної власності пов'язано чи не з усіма сферами життєдіяльності людини. І норми, які утворені цією підгалуззю цивільного права, заслуговують на захист.

Досягнення Євросоюзу в галузі правової охорони інтелектуальної власності вагомі й загально визнані. Про це свідчить поява в 1967 році Всесвітньої організації інтелектуальної власності. Ціллю організації є захист ІВ в усьому світі. Штаб-квартира організації знаходиться в Женеві. В Європейському просторі вже створена система захисту ІВ, Україна зараз лише адаптується до подібної системи.

Інтелектуальній власності в ЄС віддається особливе місце та вплив цієї підгалузі права є більш ширший аніж в Україні. Розвиток підгалузі ІВ впливає не тільки на окремі галузі, а в цілому на систему захисту будь якого права. Запозичення досвіду ЄС в питаннях регулювання охорони ІВ дає в цілому поштовх для розвитку законодавства в більш прогресивному напрямку. Під час формування цього напрямку, в Європі було досягнуто ряд стандартів щодо захисту права інтелектуальної власності. І ці стандарти дають судам вже більш явну картину щодо захисту цих прав і не дають місця для розвитку деяких розбіжностей в сфері цього регулювання. Особливе місце в розвитку права ІВ в Європі відіграє економіка. З 1965 року ЄС було прийнято багато директив, ціллю яких було захист прав в межах спільного ринку. Наприклад: Директива № 96/9/ЄС від 11.03.1996 р. «Про правовий захист баз даних»; Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради «Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку» та ін.

Законотворчість в ЄС в питаннях ІВ є більш комплексною і охоплює інші галузі права. Комплексність законотворчості полягає в урахуванні національного досвіду регулювання. В процесі законотворчості розглядається багато правових актів інших країн, і на їх основі створюються директиви, які вдосконалюють закони інших країн.

Наприклад, Директива № 2008/95 / ЄС Європейського Парламенту та Ради "Про зближення законодавств держав-членів щодо товарних знаків і знаків обслуговування" була розроблена на основі закону про торгівельні марки в країнах Бенілюксу. Таким чином, ціллю цієї нормотворчості є вдосконалення законодавства усіх країн союзу.

Особливе значення в Європі у сфері регулювання ІВ надається реєстраційним органам, наприклад, Європейському патентному відомству. Головними задачами відомства є прийом, розгляд і публікація заявок на винаходи, і видачу патентів на винаходи. Знаходиться відомство у Мюнхені й має філіал у Гаазі. Правовою основою цього відомства є Європейська патентна конвенція від 1973 року. Головним принципом конвенції є те, що заявка щодо патенту може надійти від будь-якої особи. Не має значення громадянство і місце проживання (місця перебування), фізичної або юридичної особи. На мою думку, створення подібних відомств дає великий поштовх для захисту права ІВ та розвитку законодавства в цій сфері. Слід зазначити, що Україна приймає участь у Договорі про патентну кооперацію, це спрощує процедуру отримання правової допомоги у сфері охорони результатів ІВ в інших державах.

Ще одним важливим досягненням розвитку права інтелектуальної власності в Європі є створення нової системи охорони торговельних марок на загальноєвропейському рівні, що одержала назву єдиної торговельної марки Європейського Союзу (community trade mark). До того ж, було створено Відомство по гармонізації внутрішнього ринку ЄС. Його ціллю є прийом заявок на реєстрацію однієї на весь Європейський Союз торговельної марки. Знаходиться воно в Іспанії (м. Аліканте). Саме цими діями було подолано принцип територіальності права інтелектуальної власності на торговельну марку.

Отже, враховуючи те, що Україна взяла шлях на євроінтеграцію, найближчим часом слід приділити увагу адаптації українського законодавства до законодавства ЄС. Звичайно, Україна вже співпрацює із ЄС у сфері ІВ, але із цієї співпраці потрібно робити висновки і переймати досвід європейських країн, тим більше, це передбачено Законом України «Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу». Окрім цього, після підписання угоди з ЄС Україна взяла на себе обов'язок адаптувати законодавство у сфері ІВ відповідно до ЄС, що має стати поштовхом для розвитку у цій сфері.